

הצנזורה אסרה להציג את

„נתיבי התהילה“

מחשש כגיעה בכבוד הצבא הצרפתי, בעוד שבצרפת עצמה הוצג הסרט

בהצלחה רבה!

ידעת עד מה מיואש ובודד אני בשעה זאת. סלחי לי על הבלבולים הרבים במכתב. מחשבות והרהורים חדשים ומשונים כובשים אותי במהירות מסחררת ואני פשוט מתבלבל.

אם סרג'נט פיקאר או קפטן אטיין יבואו אלייך אי פעם, האמיני לכל מה שיספרו לך. שניהם נמנים על ידידי. ופיקאר הוא הכומר, והוא הבטיח להעביר אליך את המכתב. נדמה לי שגם קולונל דקס יכול להינות על ידידי, אם כי לא היינו כה קרובים איש לאחיו. הם ודאי יספרו לך מה התרחש, באיזו מהירות התגלגלו העניינים. הבוקר ערכנו התקפה ולא עלה בידנו לכבוש את היעד. נדמה לי כי יובלות עברו מאז. אך הכשלוך לא נגרם באשמתנו. אין יצור אנושי בעולם שיכול היה להתקדם מול אש נוראה כל כך. מישוהו חיפש שעיר לעזאזל שיעשנו לקח ודוגמה לאנשים, ואני הוא השעיר לעזאזל הזה. ישנם שניים נוספים אשר גורלם מר כגורלי. הואשמו בפני בית דין צבאי ואנו עומדים להיירות עם שחר. בבית הדין האשימו אותנו בפחד, דנות, אך זה לא היה בית דין, זה היה עיוות דין. אני לא הייתי פחדן, על כך אני נשבע לך. אך הם זקוקים לשעיר לעזאזל. אינני רוצה לאמר כי לא פחדתי. אין איש אשר לא פחד. — — —

אני אוהב אותך כליכך!

מרוץ השעות מבעית אותי, בכל רגע אני עלול לשמוע את פעמיהם של הזקיפים שולטים לקחת אותנו. לא, זה לא נכון. בחוץ פדיין שולט הלילה, והם לא יירו בנו לפני עלות השחר. הם זקוקים לאור בכדי לכוון את הרובים. כל כך קשה להיות כנה, דווקא בעתות משבר. כוונתי היא לאמר לך, שאני חש כאילו הם עלולים לבוא בכל רגע. למען האמת נותרו לי עוד כמה שעות חיים. ושעות אלה תמשכנה ללא סוף וללא תוחלת, ובכל זאת תחלופנה כל כך מהר. כבר עתה אני חש את כל תוכי והנה הוא קהה ועמום, כאילו עופרת ממלאת את כל מעי. כן, עוד מעט תמלא אותם עופרת. אולי אצליח להשתלט קצת על עצמי בעזרת הכתיבה של מכתב זה המיועד לך, יקירתי. אשתדל לא להעיק בכאב הממלא את לבי, על לבך, כי כאשר תקרא את השורות האלה, כבר תחלופנה כל צרותי. אף פעם

המשיך דקס ואמר, „הרי שאיש אחד כמוהו כמאה. אלא שאני אינני יודע כיצד אבחר בו. לכן אצטרך להציע את עצמי. אחרי הכל, הרי עלי מוטלת מלוא האחריות לכשלוך. אני הוא הקצין האחראי.“

„אל נא, אל נא קולונל“, אמר דה גורוויל. „אני חושב שאתה נרגש יתר על המידה. אין הדבר נוגע כלל לקצינים.“

„בניית שנחלית על תריסר. לא נטען כי היה זה מרד. יהיה זה טוב יותר אם נמנע במדת האפשר משימוש במונח מסעיר זה. פשוט, פחדנות לנוכח פני האויב.“

„אני התכוונתי לארבע מחלקות“, אמר אסולן. „והנה אנו יורדים כבר לכתה בודדת אחת...“

„אני מתחנן בפניכם, רבותי“, פתח דקס ואמר, ושוב לא רצה לעצור בעד עצמו, כי חש שדבריו עושים רושם על דה גורוויל. „תריסר אנשים! תריסר חיילים, ממש כאילו היו תריסר ראשי בקר. זה איום ונורא. או שכל הגדוד אשם, או שרק אני חייב לשאת באחריות. זכרו את ציוני השבח להם זכינה, זכרו את אשר עבר עלינו בגורת סושה. את מצבם של האנשים. את הגשם. ואת האש הרצחנית של הבוש. הגנרל בכבודו ובעצמו טעם שמוץ מזה אתמול. אם עונש לדוגמה אתם מחפשים, מדוע לא תסתפקו באיש אחד? מדוע דווקא תריסר? מי יוכל לבחור בהם? מנין נבק אותם? ומי יודע איזה קשרים יש להם? ברנשים אומללים, הם ניסו גם ניסו להתקדם. זה היה בלתי אפשרי. על דברתי רבותי, הם לא היו פחדנים. הם רחוקים ממידה זאת. הם היו גבורים...“

„בקיצור, אסולן, אני ממליץ שאנו נסתפק באיש אחד מכל פלוגה. זה יהיה בסך הכל ארבעה.“

„אבל אדוני...“ ניסה אסולן להתנגד.

„בלי אבל, גנרל. זאת היא החלטתי הסופית.“

„אם אתה עומד על כך, אדוני, אני נאלץ להכנע. אך אני מוותר רק משום שאדוני הוא בעל דרגה גבוהה יותר.“

„כן, אני עומד על כך, אסולן. לא יותר מארבעה אנשים.“

הכוז לגנרל!

— — — „אני חוזר ואומר, אדוני, אני עומד על כך כי לא היתה כאן התמרדות.“

„פקדתי להתקיף וכוחותיך סרבו למלא את פקודתי. מה תקרא לזאת אם לא התמרדות?“

„כוחותי תקפו, אדוני, אלא שלא הצליחו לפרוץ.“

„מפני שלא ניסו. ראיתי זאת כמו עיני, בהיותי כפי שידוע לך, במוצב התצפית. שלושה רבעים מאנשי הרגימנט לא הגיחו אפילו מחפירותיהם.“

„אני חוזר וטוען כי הגדוד הראשון שלך לא התקדם כפי שצוה, ולכן אני מצווה, כפי שכבר הודעתי לך פעמים מספר קודם לכן, להוציא להורג

מחלקה שלמה מכל פלוגה בגדוד הזה. וזאת — לאחר שאני נוקט במידת החסד, כי למען האמת יש להעמיד אל הקיר את הגדוד כולו...“

„מדת החסד? אינך מתכוון לזאת ברצינות, אדוני. הן סבלנו בין כה וכה למעלה מחמישים אחוזי אבידות...“

„כן, אך כולם נפלו בעמדות שלנו. במחיר הזה יכולנו כבר להיות מן העבר השני של הפימפל.“

„נראה לי, אסולן, התערב בוויכוח דה גורוויל, שגודש האבידות מוכיח כי האש היתה אדירה, גם אם רוב הנפגעים נפגעו עוד בעמדות הגיחה.“

„אמנם כן, אמר אסולן, אך העיקר הוא בכך שהאנשים סרבו להתקדם. היה עליהם להיהרג לפחות מחוץ לחפירות ולא בתוכן.“

„הם לא בחרו במקום בו יהרגו“, אמר דקס. „הגרמנים עשו זאת במקומם.“

„הם לא התקדמו! אינך יכול להבין זאת?“ הרעים אסולן.

„מבין היטב, אדוני“, אמר דקס, „אלא שאתה טוען כי הם סרבו להתקדם, בעוד שאני טוען כי הם לא יכלו להתקדם. זה היה בלתי אפשרי לחלוטין, ובכל זאת ניסו כמה מהם להסתער למרחק מטרים אחדים. רבים, פשוט מאד, הועפו בחזרה לעמדות, אם אפשר להתבטא כך.“

„זה קצת מוזגם לדעתי, גנרל“, אמר דה גורוויל.

משפט צבאי או עיוות דין?

„ובכן, מה אדוני מציע?“ שאל אסולן.

„למשל עשרה אנשים מכל פלוגה. ארבעים בסך הכל.“

„זאת היא כמעט מחלקה“, אמר דקס, „לפי התקן הנוכחי של אנשי הגדוד הזה.“

„כלום אינך מגויס במקצת, קולונל?“ שאל דה גורוויל וחייך בנועם.

„אם את העונש לדוגמה אתה מבקש, אדוני,“

הוצאת „דשא“ גאה להציג לקורא העברי את הספר „נתיבי התהילה“ מאת המפרי קוב. המספר על משפט שדה מחריר ומעוות. שזינעז את צרפת.

מתכונת ספרי-כיס — 95 אגורות

לא תיארתי לעצמי כי זמן יכול להפיק מועקה שכזאת.

מה יהיה עתה גורלך, יקירתי? מה יהיה גורלה של אותה בריה פעוטה, ההולכת ונוצרת עתה בתוך ככי גופך? זה הגוף אשר אהבתי כל כך, ואשר אותו שוב לא אוכה לראות... אך לא על גופך אני מהרהר עתה. אני כבר פשטתי את הגופניות הגשמי מית שלי; שוב אין לי יצרים, אך מאידך-גיסא, מוחי מתחדד והולך, והוא עומד על סף ההתפוצצות. צערי על גורלך הוא מכאיב ומדהים עד שאינני יכול לשאתו עוד. כל נימה בגופי ובישותי זועקת אליך, מנסה לשוא להביאך אלי, כדי שיחדיו נוכל לעודד איש את רעותו. אך אני בודד, ואמצעי הדקשר היחיד העומד לרשותי, הוא לכתוב את המכתב הזה, אשר את תקראי בו כאשר לא אהיה כבר.

„יהיה כך. אני אסתפק בארבעה. אחד מכל פלוגה, אתה שומע דקס? מחר הם יוצאו להורג ביריה ברור?“

„בלי משפט, אדוני?“

„לא ולא. בית הדין הצבאי יתכנס במצודה בשעה שלש אחרי הצהריים.“ — — —

לא הייתי פחדן!

אשתי יקירתי, במה אתחיל לספר לך על מה שקרה לי? זוהי אכזריות רבה מדי; דעי לך, כי בשעה שתקראי את אגרותי זאת, שוב לא אהיה בין החיים; לו

